

«THE HISTORY OF FOOTBALL»

Методична розробка бінарного уроку
(англійська мова + фізкультура)

Викладачі:

Кальченко Оксана Сергіївна

Сердечний Володимир Владиславович

2015 рік

Навчальна:

- узагальнити і систематизувати знання учнів зі спорту;
- формувати вміння розв'язувати поставлені завдання перекладу;
- формувати монологічні і діалогічні мовні навички;
- показати взаємозв'язок англійської мови і фізичної культури (футбол).

Розвиваюча:

- розвивати вміння використовувати теоретичні знання перекладу на практиці;
- розвивати вміння вести бесіду за цією тематикою;
- розвивати мовну інтуїцію.
- розвивати здатність аналізувати й узагальнювати здобуту інформацію;
- розвивати логічне мислення, пам'ять, кругозір, увагу, спостережливість;
- формувати комунікативну культуру;
- розвивати пізнавальний інтерес до англійської мови і футболу.

Виховна:

- виховати навички проведення колективної дискусії;
- виховати толерантності до поглядів і висловлювань співрозмовників;
- виховати комунікативні навички спілкування, розвивати лідерські якості,
- виховати почуття колективізму.

Тип уроку: комбінований.

Вид уроку: бінарний урок.

Устаткування: проекційний екран, ноутбук, мультимедійний проектор, дві презентації (добірка відео фрагментів “Пеле – король футболу”, “Пенальті”).

ХІД УРОКУ

- I. Організаційний момент. Вступ
- II. Постановка завдань
- III. Мета уроку. Актуалізація знань
- V. Закріплення матеріалу (пенальті)
- VII. Підсумок уроку

- © Футбол (від англ. foot - нога, ball - м'яч) - командний вид спорту, мета якого забити м'яч у ворота суперників ногами або іншими частинами тіла (крім рук without hands) більшу кількість разів, ніж команда суперника. У наш час найпопулярніший і найбільш масовий вид спорту у Світі.

НАЗВА ГРИ

- ◎ Повна англійська назва (англ. **association football**) була вигадана, аби відрізнити цю гру від інших різновидів «ножного м'яча, копанки, копаного м'яча», надто регбі (англ. **rugby football**).
- ◎ У 1880-х роках з'явилася скорочена назва «**соккер**» (англ. **soccer**), яка в наш час широко поширена в англомовних країнах (за винятком Англії (**England**), де вболівальники вважають її зневажливою).

ІСТОРІЯ ФУТБОЛУ

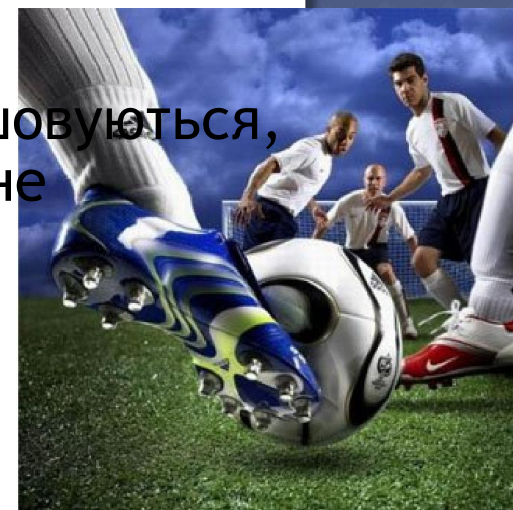
- ◎ Ігри, подібні до сучасного футболу, існували доволі давно в різних народів, однак перші записані правила датовано **1848 роком**.
- ◎ Датою народження футболу вважається **1863 рік**, коли було організовано першу **Асоціацію футболу** (**football Association**) і складено правила, схожі на сучасні.
- ◎ Історія футболу розпочалася дуже давно. Наприклад, і в Єгипті, і в Німеччині, і в Китаї були ігри, подібні до футболу. Найбільш вдала з них мала назву **гарпастум** і вигадали її італійці. Але коли з'явився сучасний футбол, гарпастум було забуто.
- ◎ Відтоді як англійці винайшли футбол, вони одразу почали популяризувати його в усіх країнах, включаючи Україну. У той час у портових містах України було багато команд, гравцями яких були моряки англійського торговельного флоту.
- ◎ Про футбол у царській Росії вперше було написано в книжці одного з лікарів «Ігри з м'ячем просто неба». **“Ball games outdoors”**

ПРАВИЛА ГРИ

- Окрема футбольна гра має назву матч англ. match, який у свою чергу складається з двох таймів англ. Half по 45 хвилин. Пауза між першим і другим таймами складає 15 хвилин, упродовж якої команди відпочивають, а по її закінченні міняються воротами.

- ◎ У футбол грають на полі з трав'яним або синтетичним покриттям. У грі беруть участь: від кожної команди від 7 до 11 гравців.
- ◎ Один гравець у команді воротар (**goalkeeper**) може грати руками у штрафному майданчику біля своїх воріт, його основне завдання - це захист воріт. Решта гравців також мають свої завдання і позиції на полі.
- ◎ Захисники (**back, defenders**) розташовуються головню на своїй половині поля, їхнє завдання — протидіяти нападаючим гравцям протилежної команди.
- ◎ Півзахисники (**halfback, midfielders**) діють у середині поля, їхня роль — допомагати захисникам або нападаючим залежно від ігрової ситуації.
- ◎ Нападники (**forward, forwards**) розташовуються, переважно на половині поля суперника, основне завдання — забивати голи.

ВОРОТАР

- Воротар (також голкіпер від англ. *goalkeeper*) - гравець у футболі, який захищає ворота.
- Основна мета - не давати гравцям команди-суперника забити гол. Як правило грає поблизу воріт, у так званому воротарському майданчику.
- Воротар - єдиний гравець, якому дозволено торкатися м'яча руками (не беручи до уваги вкидань м'яча після ауту (від англ. *out*)). Він відбиває удари по воротах, перехоплює навіси і передачі до штрафного майданчика і площини воріт, відбирає м'ячі під час виходу "сам на сам".
- Воротар повинен бути атлетичної статури, високим на зріст і стрибучим, що забезпечує йому особливі переваги під час гри у штрафному майданчику, бути рухливим, сильним, спритним, наче акробат, уміти визначити суперника, який завдасть удару, зупинити і спіймати м'яч у будь-якому положенні або відбити його кулаками. Він повинен мати потужний удар підйомом і сильний кидок, уміти перекинути м'яч через перекладину або спрямувати його повз бокову штангу.
- Воротарю необхідно вміти вибирати правильну позицію у воротах, упевнено грати на виходах, організовувати оборону перед воротами, швидко починати контратаку.

ЗАХИСНИК

- ⦿ Захисник (англ. *defender*; застаріла назва бек або фулбек від англ. *back* - *задній*) - гравець, який спеціалізується на виконанні оборонних функцій.
- ⦿ У футболі грає між воротарем і півзахисниками, переважно на своїй половині поля і частіше за все поблизу свого штрафного майданчика.
- ⦿ Його основна мета - не давати нападникам противника змоги забити гол, приборкати м'яч, підійти до воріт, завдати удару по воротах.
- ⦿ Розрізняють центральних, вільних і крайніх захисників.

ЦЕНТРАЛЬНИЙ ЗАХИСНИК

- Центральний захисник ([англ. Centre back](#) або [centre half](#), або [central defender](#), або [stopper](#)), як виходить з назви, грає поблизу центральної вісі поля.
- Часто, у центрі захисту одночасно грають два футболісти, які розташовуються між штрафним майданчиком і центральним колом.
- Основна мета - зберегти ворота в недоторканості й узагалі не підпустити нападаючих, зазвичай центрфорвардів, на ударну позицію.
- Нерідко центральні захисники йдуть до штрафного майданчика суперника під час кутових і штрафних ударів, оскільки вміння грати головою і високий зріст дозволяють їм забити гол.

ВІЛЬНИЙ ЗАХИСНИК

- ◎ Вільний захисник або свіпер (англ. Sweeper від англ. sweep up - підметати), або чистильник, або ліберо (італ. *libero* — вільний) - різновид центрального захисника, основне завдання якого - це відбирання і «винос» м'яча, тільки-но нападаючий наближається з ним до воріт.
- ◎ У футболіста цього амплуа нема чіткого місця на полі і «підопічного» гравця, із чим і пов'язана його назва - вільний.
- ◎ Як правило, вільні захисники розташовуються за спинами партнерів по обороні, які грають персонально проти форвардів суперника.
- ◎ Вони виконують суто захисні функції й грають «на відбій».
- ◎ На цій позиції зазвичай використовують футболістів з відмінним баченням поля і розвиненим передбаченням розвитку ігрової ситуації, адже якщо ліберо не зможе «підчистити» помилку партнера, то перед нападаючим лишиться тільки воротар.

КРАЙНІЙ ЗАХИСНИК

- Крайні, флангові ([англ. *full back*](#)) захисники грають праворуч і ліворуч від центральних, розташовуючись майже на “бровці” поля.
- За гри з 4-ма захисниками підключаються до атаки по своєму флангу ([англ. *wing*](#)) епізодично.
- У схемах 3-5-2 і 5-3-2 вони мають назву [вінгбеки](#) ([англ. *wingback*](#) від [англ. *wing*](#) - крило), і виконують величезний обсяг “бігової” роботи - адже вони перебувають на фланзі майже без підтримки; за першої схеми вони, скоріш, частина півзахисту, а за другої більше уваги приділяється захисним функціям.
- Їхні підключення до атаки дозволяють використовувати під час атаки всю ширину поля, “розтягуючи” оборону суперника. Часто використовуються для прориву по флангу з наступним навісом до штрафного майданчика.
- Важливі якості для цієї позиції - це швидкість і витривалість.

ПІВЗАХИСНИК

- ◎ Півзахисник (англ. Midfielder; жарг. хавбек, від англ. Half-back - напівзадній) - гравець футбольної команди, який грає між захистом і нападом.
- ◎ Основне завдання півзахисників - це допомога гравцям оборони і нападу, залежно від ігрової ситуації.
- ◎ Центральний півзахисник організовує гру команди - створюючи гольові моменти для себе або партнерів по команді.
- ◎ Для цього він повинен мати розвинене ігрове мислення і бачення поля, мистецтво точної передачі, поставлений удар, бажано вміти грати головою, бути фізично міцним, мати високу швидкість і широкий арсенал дриблінгу (англ. dribbling).
- ◎ Центральні півзахисники доволі багато відпрацьовують і в обороні.

НАПАДАЮЧИЙ

- ◎ Нападаючий - атакуючий гравець, який розташовується ближче за всіх до воріт суперника. Основна мета нападаючих - це забити гол. Такого гравця називають також форвард (від англ. *forward* - *передній*), страйкер (від англ. *striker* - той, хто б'є), голеадор та ін.
- ◎ Центральний нападаючий (англ. *centre forward*) має високу стартову швидкість, ривок, відмінну стрибучість і рухливість. Він настільки технічний, що найпростішими засобами вирішує найскладніші завдання, має потужний завершальний удар і вміє грати головою за будь-яких ігрових ситуацій. Саме під час гри головою проявляється його прагнення випередити суперника в боротьбі за м'яч.

- ◎ **Мета гри у футбол** — забити м'яч у ворота противника, зробити це якомога більшу кількість разів і постаратися не пропустити гол у свої ворота. Перемогу здобуває команда, яка забила більшу кількість голів.

- У разі, якщо впродовж двох таймів команди забили однакову кількість голів, то або фіксується нічия, або переможець визначається згідно з установленим регламентом матчу. У цьому разі може бути призначено додатковий час - ще два тайми по 15 хвилин кожний.
- Як правило, між основним і додатковим часом матчу командам надається перерва.
- Між додатковими таймами командам надається лише час на зміну сторін.
- Деякий час у футболі діяло правило, згідно з яким переможцем оголошувалася команда, яка першою забила гол (правило «золотого голу») або, яка виграла по закінченні будь-якого з додаткових таймів (правило «срібного голу»).

- ◎ У наш час додатковий час або грається зовсім, або грається в повному обсязі (2 тайми по 15 хвилин).
- ◎ Якщо впродовж додаткового часу переможця визначити не вдається, проводиться серія післяматчевих пенальті (**penalty kick**): по воротах противника з відстані 11 метрів пробивається по п'ять ударів різними гравцями.
- ◎ Якщо кількість забитих пенальті в обох команд буде однаковою, то пробиваються по одній парі пенальті, доки не буде виявлено переможця.

ПОЛОЖЕННЯ «ПОЗА ГРОЮ»

- Положення гравця “поза грою” (англ. offside) не є само по собі порушенням правил.
- Гравець вважається в положенні “поза грою”, якщо:
  - він ближче до лінії воріт суперника, ніж м'яч і передостанній гравець суперника.Гравець не вважається в положенні “поза грою”, якщо:
  - він на своїй половині поля
або
  - він на одній лінії із суперником, який займає передостанню позицію
або
  - він на одній лінії з двома останніми гравцями протилежної команди
або
  - він перебуває в так званому пасивному положенні “поза грою” і не впливає на розвиток епізоду - не торкається м'яча і не блокує його видимість гравцям команди, що захищається, а також не заважає їхнім пересуванням.

ВІЛЬНИЙ УДАР

- ⦿ Суддя (англ. referee) сигналізує про вільний удар (англ. free kick) підняттям руки вгору над головою. Він тримає руку в цьому положенні доти, доки удар не буде виконано і м'яч не торкнеться іншого гравця або не вийде з гри.
- ⦿ Влучання м'яча у ворота:
  - м'яч може бути зарахований лише в тому разі, якщо після удару і перед улучанням у ворота м'яч торкнеться іншого гравця.
- ⦿ - якщо м'яч після вільного удару влучає безпосередньо у ворота протилежної команди, призначається удар від воріт
  - якщо після вільного удару м'яч улучає безпосередньо у власні ворота, протилежна команда здобуває право на кутовий удар.

11-МЕТРОВИЙ УДАР

- ◎ 11-метровий удар (англ. penalty kick) призначається у ворота команди, гравці якої скоїли одне з десяти порушень, що караються штрафним ударом, у межах свого штрафного майданчика в той час, коли м'яч був у грі.
- ◎ Гол, забитий з 11-метрового удару, зараховується.
- ◎ По закінченні кожного з таймів, основного або додаткового часу додається час, необхідний для виконання 11-метрового удару.

ВКИДАННЯ М'ЯЧА

⦿ Вкидання призначається:

- коли м'яч повністю перетинає (англ. **out**) бокову лінію - по землі або в повітрі;
- з місця, де м'яч перетнув бокову лінію;
- на користь команди-суперниці гравця, який останнім торкнувся м'яча.

⦿ Процедура вкидання м'яча:

у момент вкидання м'яча гравець:

- стоїть лицем до поля;
- частина його ступень розташована або на боковій лінії, або на землі за межами бокової лінії;
- виконує вкидання обома руками;
- вкидає м'яч рухом з-за голови.

КУТОВИЙ УДАР

- ◎ Кутовий удар (англ. *Corner kick*) - це спосіб поновлення гри.
- ◎ Гол, забитий безпосередньо з кутового удару, зараховується, але тільки в тому разі, якщо його забито у ворота протилежної команди.
- ◎ Кутовий удар призначається, коли:
  - м'яч повністю перетнув лінію воріт по землі або в повітрі, останнім торкнувшись гравця команди, що обороняється, але якщо при цьому, відповідно до Правила 10, не забивається гол.

ЗМАГАННЯ

- ◎ Змагання з футболу, як і в будь-якому іншому спорті — важлива складова гри. Змагання організуються федерацією, для кожного турніру складається регламент, в якому зазвичай визначають склад учасників, схему турніру англ. tourney, правила визначення переможців за однакової кількості очок і якісь відхилення від правил, наприклад кількість замінів. Змагання діляться на внутрішні і міжнародні, які своєю чергою розділяються на клубні і національних збірних. Футбольні турніри збирають десятки тисяч глядачів на трибунах стадіонів і багатомільйонні аудиторії біля екранів телевізорів.

РІЗНОВИДИ ФУТБОЛУ

- ◎ Існує багата кількість різновидів футболу, переважно з меншою кількістю гравців, серед них: футзал (AMF) і футзал (FIFA) - міні-футбол (ігри проходять у залі на спеціальному покритті), дворовий футбол (на будь-якому покритті на полях будь-якого розміру будь-якою кількістю гравців), пляжний футбол (грається на піску), “річковий футбол” (по коліно у воді, щорічний турнір в англійському місті Бьортон), “болотяний футбол” (грається на болоті), футбольний фрістайл (полягає у виконанні всіляких фінтів і трюків), футдаблбол (грається двома м'ячами). Також настільний і віртуальний футбол.
- ◎ Оскільки популярність футболу дуже висока, існує багато ігр, імітуючих футбол.